

VLAAMSE *R*EGULATOR VOOR DE MEDIA

KAMER VOOR ONPARTIJDIGHEID EN
BESCHERMING VAN MINDERJARIGEN

ZAAK VAN

MARC DUMORTIER t. SBS BELGIUM NV

BESLISSING
nr. 2007/016

3 april 2007

In de zaak van Marc DUMORTIER tegen SBS Belgium NV,

De Vlaamse Regulator voor de Media (kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen), samengesteld uit:

Dhr. J. KAMOEN, *ondervoorzitter*,
Dhr. H. BLOEMEN,
Mevr. D. DE POOT,
Dhr. L. HELLIN,
Mevr. B. NIELANDT,
Dhr. H. VAN HUMBEECK,
Dhr. M. VAN NIEUWENBORGH, *leden*,

en Mevr. M. VAN LOKEREN, *griffier*,

Na beraadslaging op 3 april 2007,
Neemt op dezelfde datum de volgende beslissing:

Feiten en procedure

Bij aangetekende brief van 9 februari 2007 heeft de heer Marc DUMORTIER, wonende Kromme Olm 63 te 8501 Heule, een klacht ingediend tegen SBS Belgium NV, met maatschappelijke zetel Fabrieksstraat 55 te 1930 Zaventem. De klacht heeft betrekking tot het programma "Sex & the City SBS Belgium nv" van 2 februari 2007, uitgezonden op VIJFtv tussen 19.15u. en 19.45u.

Verzoeker voert aan dat het bedoelde programma in strijd is met de bescherming van minderjarigen omwille van de volgende redenen:

- *het taalgebruik in het algemeen;*
- *tienermeisjes van zo'n 13 jaar worden in beeld gebracht die met elkaar staan op te scheppen over het feit dat ze jongens pijpen;*
- *een man wordt in beeld gebracht die zich staat te masturberen met voor zich blootblaadjes die uitvoerig in beeld worden gebracht. De man wordt gefilmd van op zijn rug/zijkant maar laat niets over aan de verbeelding;*
- *het gebruik van marihuana wordt in beeld gebracht en voorgesteld als een normaal onderdeel van het leven."*

Verzoeker is van oordeel dat de belangen van zijn kinderen hiermee worden geschonden. Hij is van mening dat het bedoelde programma beter op een later uur zou worden uitgezonden.

Bij brief van 1 maart 2007 heeft SBS Belgium NV gereageerd op voormelde klacht. Door SBS Belgium NV is tegelijk mededeling gedaan van het beeldmateriaal van de uitzending van “Sex & the City” van 2 februari 2007. De Vlaamse Regulator voor de Media heeft in zijn vergadering van 13 maart 2007 de gewraakte passages van het programma bekeken.

Verzoeker en SBS Belgium NV werden rechtsgeldig en aangetekend uitgenodigd voor de hoorzitting van 13 maart 2007 waarop de Vlaamse Regulator voor de Media de partijen in hun betoog en verweer heeft gehoord, zijnde de verzoeker in persoon en SBS Belgium NV vertegenwoordigd door mevrouw Alexandra Olbrechts, Legal Counsel.

Gelet op de vraag van beide partijen om bijkomende overtuigingsstukken voor te brengen, werd de beraadslaging over deze zaak verdaagd naar een latere datum.

Beoordeling

Artikel 96, § 1, van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005 (hierna genoemd: het Mediadecreet) luidt als volgt:

“De omroepen mogen geen programma’s uitzenden die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten, inzonderheid programma’s met pornografische scènes of metodeloos geweld.

Deze bepaling geldt ook voor programma’s waarop het voorgaande niet van toepassing is, maar die schade kunnen toebrengen aan de fysieke, mentale of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen, tenzij door de keuze van het tijdstip van uitzending of door technische maatregelen gewaarborgd wordt dat minderjarigen in het zendgebied die programma’s normaliter niet kunnen zien of beluisteren.

Als dergelijke programma’s ongecodeerd worden uitgezonden, moeten ze voorafgegaan worden door een auditieve waarschuwing.

...”

Over de ontvankelijkheid van de klacht

SBS Belgium nv stelt in hoofdorde dat de klacht onontvankelijk is vermits de klager geen belang aantoonst noch blijkt geeft van enige benadeling, dit onder verwijzing naar artikel 170, § 3, van het Mediadecreet.

Daarbij stelt SBS Belgium nv inzonderheid dat dhr. Dumortier nalaat zijn hoedanigheid als vader te specificeren, hij niet aangeeft welke leeftijd zijn kinderen hebben en evenmin aantoonst welke benadeling hij dan wel zijn kinderen hebben ondervonden van de uitzending.

Bovendien stelt SBS Belgium nv dat dhr. Dumortier nalaat de rechtsgrond van de decretale bepaling te vermelden en er bovendien een maatregel wordt gevorderd die niet voorzien is in artikel 176*bis* van het Mediadecreet.

Het artikel 170, § 3, zoals gewijzigd bij Decreet van 16 december 2005 (B.S. van 30 december 2005) bepaalt dat een klacht op straffe van onontvankelijkheid uiterlijk de vijftiende dag na datum van de uitzending van het programma moet ingediend zijn door eenieder die blijkt heeft van een benadeling of een belang.

De termijn binnen dewelke de klacht diende ingediend, werd door dhr. Dumortier gerespecteerd.

Conform voornoemde bepaling is het voldoende dat ofwel een benadeling dan wel een belang wordt aangetoond. De twee vereisten zijn alternatief en niet cumulatief.

In zijn klacht vermeldt dhr. Dumortier op duidelijke wijze dat hij kinderen heeft en tijdens de hoorzitting heeft dhr. Dumortier gespecificeerd dat hij vader is van 2 kinderen van 6 en 11 jaar. Met akkoord van beide partijen werd binnen de afgesproken termijn aan de griffier van deze kamer bij de Vlaamse Regulator het bewijs bezorgd. De hoedanigheid van ouder in hoofde van dhr. Dumortier staat derhalve vast.

De bepaling van artikel 170, § 3, volgens dewelke eenieder die blijkt geeft van een benadeling of een belang een klacht kan indienen, vereist niet het bewijs van een algemeen belang. Conform deze bepaling is het voldoende dat de klager blijkt moet geven van een belang, nl. dat er een duidelijk verband bestaat tussen de hoedanigheid van de klager en het nagestreefd doel.

Artikel 22bis van de Grondwet bepaalt dat elk kind recht heeft op eerbiediging van zijn morele, lichamelijke, geestelijke en seksuele integriteit.

Dit artikel beoogt de bescherming van kinderen tegen elke aanslag op hun integriteit die hun ontwikkeling naar volwassenheid ernstig kan verstoren of die schade met zich kan meebrengen wegens hun bijzondere kwetsbaarheid.

Naast de verplichting van de overheid om het kader te scheppen waarbinnen deze rechten geëerbiedigd worden, is het in eerste instantie een positieve plicht van de ouders over deze rechten van het kind te waken. Zij vertegenwoordigen bovendien rechtsgeldig de belangen van hun kinderen.

De ouders hebben dan ook een persoonlijk en rechtstreeks belang bij de bescherming van de grondwettelijke gewaarborgde rechten van hun kinderen. Een belang kan zowel materieel als moreel zijn (zie Cass. 18 december 1980, Arr. Cass. 1980-1981, 447).

Het argument dat dhr. Dumortier nalaat de rechtsgrond van de decretale bepaling te vermelden, kan niet aangenomen worden omdat het Mediadecreet dit niet als voorwaarde stelt. Bovendien kan met voldoende zekerheid de draagwijdte van de grieven worden bepaald en heeft SBS Belgium deze grieven op afdoende wijze kunnen ontmoeten.

Het argument dat een maatregel wordt gevorderd die niet voorzien is in artikel 176bis van het Mediadecreet kan evenmin aangenomen worden. Dit is immers geen ontvankelijkheidsvereiste. Bovendien kunnen de in het Decreet bepaalde sancties slechts het gevolg zijn van een beslissing die toebehoort aan deze Kamer van de Vlaamse Regulator na een beoordeling ten gronde.

Over de gegrondheid van de klacht

SBS Belgium nv laat gelden dat het programma ‘Sex & the City’ een internationaal gelauwerde komische serie is waarbij de personages en hun belevenissen op overdreven, quasi karikaturale wijze worden weergegeven.

Er wordt verwezen naar Nederland waar het programma rond 20.00 uur wordt uitgezonden en volgens het in dat land officieel geldend classificatiesysteem geschikt bevonden wordt voor kijkers ouder dan 12 jaar.

SBS Belgium nv stelt dat een uitzenduur rond 19.30 uur voor voornoemde leeftijdscategorie niet uitzonderlijk is en verwijst naar de programmering en uitzendingen gehanteerd door 'Ketnet'.

Als bijkomend argument haalt SBS Belgium nv aan dat de ouders uiteindelijk zelf verantwoordelijk zijn voor wat hun kinderen mogen zien en het de klager vrijstaat een ander programma te bekijken.

Tenslotte wordt geargumenteed dat de inhoudelijke bezwaren van de klager in een verkeerde context worden geplaatst.

Voor de beoordeling dient de toetsing te gebeuren op basis van de bepaling van artikel 96, § 1, van het Mediadecreet.

Uit het verweerschrift en de mondelinge uiteenzetting blijkt dat SBS Belgium nv het eens is – in overeenstemming met de klassering conform het NICAM Kijkwijzersysteem dat in Vlaanderen niet van toepassing is – met de vaststelling dat het programma niet geschikt is voor minderjarigen beneden de 12 jaar.

Er kan niet ernstig betwist worden dat het merendeel van de kinderen tussen 6 en 12 jaar pas tussen 20u en 21u naar bed gaat. Immers, in veel gezinnen werken ouders en de (schoolse en buitenschoolse) opvang voor kinderen wordt doorgaans aangeboden tot 18.00 uur. Het is dan ook zonder twijfel dat in vele gezinnen de activiteiten in familieverband plaatsvinden tussen 18.00 uur en 20.00 uur (zie in dat verband de studie over Tijdsbestedingsonderzoek SPOT, 2006 - mediagebruik waaruit blijkt dat 's avonds wordt gegeten tussen 17.30u en 20u en kinderen tussen 6 en 12 jaar dagelijks gemiddeld 1 $\frac{3}{4}$ u televisie kijken).

Dat is ook het tijdstip waarop de dichtheid van de kijkcijfers groot is en de zenders een zo groot mogelijk publiek proberen te bereiken. SBS Belgium nv bevestigt trouwens uitdrukkelijk in de mondelinge uiteenzetting dat een programma voornamelijk geprogrammeerd wordt in functie van het programma dat de concurrentie op dat uur uitzendt.

Uit deze analyse blijkt aldus dat de programma's die tussen 18.00 uur en 20.00 uur worden uitgezonden een zeer breed publiek bereiken, inzonderheid ook minderjarigen beneden de 12 jaar. De meegedeelde statistische cijfers tonen trouwens aan dat het programma 'Sex & the City' regelmatig bekeken wordt door minderjarigen beneden de 12 jaar.

Een programma dat niet geschikt is voor kinderen beneden de 12 jaar om 19.30 uur uitzenden, heeft aldus tot gevolg dat niet gewaarborgd is dat deze kinderen dit programma normaliter niet kunnen zien.

SBS Belgium nv geeft bovendien toe dat er geen maatregelen genomen zijn om op één of andere wijze aan te kondigen dat de inhoud van het programma niet geschikt is voor kinderen beneden de 12 jaar. Dit is in voorkomend geval in strijd met de bepaling van artikel 96, § 1, derde lid, van het Mediadecreet.

Tenslotte dient onderzocht te worden of de inhoud van het programma 'Sex & the City' van 2 februari 2007 schade kon toebrengen aan de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van de minderjarige.

Wat het gebruik van de taal betreft, kan gesteld worden dat kinderen jonger dan twaalf jaar doorgaans nog weinig begrip hebben van wat seksuele termen precies betekenen. Kinderen kunnen wel af en toe bepaalde termen overnemen maar er kan van uitgegaan worden dat de tijdelijke blootstelling aan deze termen geen schadelijke effecten heeft, mede omdat zij deze begrippen nog niet kunnen inpassen in hun algemene kennis over lichaam en gezondheid.

Dezelfde redenering geldt met betrekking tot het beeldfragment waarin het gebruik van marihuana wordt getoond.

Met betrekking tot de zeer expliciete beelden in de 2 fragmenten waar een volwassen man zich masturbeert met voor zich blootblaadjes die duidelijk in beeld worden gebracht, is de analyse evenwel anders.

Als algemene regel kan gesteld worden dat als een basisschoolkind geconfronteerd wordt met seks, dit zeer indringend is omdat ze beelden ontvangen die niet passen in de ontwikkelingsfase van hun eigen seksuele gevoel.

Seksualiteit vormt een deel van het leven, ook het leven van een kind. Net zoals alle andere processen is de ontwikkeling van de seksualiteit leeftijdsgebonden en het is daarom erg belangrijk dat informatie wordt verstrekt die leeftijd- en ontwikkelingsadequaat is. Kinderen die jonger zijn dan 12 jaar zijn doorgaans nog niet in staat om de voornoemde beelden te plaatsen. Voor die leeftijdsgroep is seksualiteit nog altijd gericht op het ontdekken van het eigen lichaam en het lichaam van anderen en – vooral – het aanleren van gezonde emotionele relaties tussen mensen (zie o.a. Delfos, M. (1999), *Ontwikkeling in vogelvlucht: Ontwikkeling van kinderen en adolescenten*. Lisse/ Swets & Zietlinger). Jonge kinderen kunnen de beelden van een masturberende man met blootblaadjes mentaal niet vatten.

Uit studies blijkt dat jonge kinderen door blootstelling aan leeftijdsinadequate beelden in de media, een vertekend beeld kunnen krijgen van seksualiteit en seksuele relaties en dit een invloed kan hebben op hun

verdere emotionele ontwikkeling (zie in dat verband de studie van het Vlaams service en expertisecentrum voor sexuele gezondheid – Sensoa en de Gezinsbond, *‘Praten met kinderen en Jongeren over seksualiteit en relaties’*, 2006).

Kinderen die worden geconfronteerd met informatie die ze niet kunnen plaatsen of vatten, gaan die lacunes dikwijls opvullen met hun fantasie. Het beeld zullen zij veel meer associëren met ‘onplezierig’, ‘agressief’ en ‘pijnlijk’ wat totaal verschillend is van de connotatie die een volwassene heeft als hij aan masturberen denkt. Bij kinderen beneden de 8 jaar kan deze associatie angstgevoelens opwekken omdat het er agressief uit ziet.

Er dient dan ook besloten te worden dat SBS Belgium nv met de uitzending van ‘Sex & the City’ van 2 februari 2007 tussen 19.15 uur en 19.45 uur een inbreuk heeft gemaakt op de bepaling van artikel 96, § 1, tweede en derde lid, van het Mediadecreet. Deze inbreuk geeft aanleiding tot het opleggen van een sanctie zoals hierna wordt bepaald.

OM DEZE REDENEN, DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

Verklaart de klacht van de heer Marc Dumortier ontvankelijk en gegrond.

Legt aan SBS Belgium NV de in artikel 176bis, § 1, van het Mediadecreet bepaalde sanctie van waarschuwing op.

Aldus uitgesproken te Brussel, op 3 april 2007.

M. VAN LOKEREN
griffier

J. KAMOEN
Ondervoorzitter

Tegen deze beslissing kan beroep tot nietigverklaring worden aangetekend bij de Raad van State. Dat beroep moet worden ingesteld bij aangetekende brief binnen zestig dagen na de kennisgeving, overeenkomstig de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State.
--